

[Waldorff]

forklaret, og der er i hvert fald ikke noget i den måde, man i dag prøver at fremkalde investeringer på, som kunne sige os noget i retning af, at de investeringer, der bliver gjort, er investeringer, som ikke betyder en væsentligt forøget produktivitet. Der er i meget høj grad tale om den måde, man f.eks. bruger afskrivningsregler og skatteregler på. Det er nogle midler – vi har diskutere det mange gange i forbindelse med det ekstraordinære investeringsfradrag – som i udtalt grad kan bruges til at øge produktiviteten fremfor, hvad der måske ellers kunne være et ønske ud fra sådan en eller anden socialdemokratisk fornuft, at bruge de her investeringer til at udvide produktionens samlede omfang. Det er der tilsyneladende ikke tale om, og der er heller ikke nogen, der taler om, at der er et stort marked, der står og venter på, at man skal komme og fylde det op. Samtidig er der tale om mulige kommende investeringer netop i nogle områder, som man kan forudse vil være stærkt arbejdskraftbesparende eller arbejdsløshedsskabende, alt efter om man kan lide det eller ej. Det, der så samtidig sker, er selvfølgelig, at man af hensyn til betalingsbalanceunderskuddet kører med en generel forbrugsbegrænsning, og det skaber de problemer, som også SF har været inde på, og som jeg ikke skal stå og trampe alt for meget rundt i, nemlig at den økonomiske politik alt i alt betyder, at man skærer forbindelsen mellem hjemmemarkedet og eksportmarkedet over, altså at man mangler den organiske forbindelse, som netop altid har været mellem hjemmemarked og eksport dér, hvor den danske eksportindustri har stået stærkest.

Det mener jeg faktisk er nogle perspektiver, som man ikke kan være særlig meget i tvivl om hvor fører hen. Man må altså være klar over, at det her går ad h til, og med den teknologiudvikling, der er udsigt til, er der heller ingen tvivl om, at medmindre der sker noget meget radikalt, vil man også i 1990 og i 1995 stå med en enorm arbejdsløshed, og det er det problem, man ikke har forholdt sig til. Og jeg mener ikke, at man med budgetdepartementets spådomme kan legitimere, at man ikke forholder sig til det, og jeg mener ikke, at arbejdsministeren forholder sig til det. Jeg mener, at arbejdsministeren ligesom i øvrigt andre ministre ind imellem siger nogle rimelige ting om, at selvfølgelig må man

også investere i specielle og nye teknologiområder og komme nogen vegne ad den vej, men det forudsætter nogle ting, som den socialdemokratiske regering ikke er klar til at tage. Det forudsætter faktisk nogle brud med de mekanismer, der er styrende for teknologiudviklingen og for hele investeringspolitikken. Det er bl.a. denne hellige ko, som socialdemokratiet ganske vist lejlighedsvis prøver at angribe, men som man aldrig kommer igennem med og ikke slås rigtigt for, nemlig ikke at acceptere et priciptielt skel mellem det, der hedder produktionssektor, og offentlig sektor. Man må simpelt hen se i øjnene, at hvis det her skal komme nogen vegne, og specielt hvis der skal være nogen styring af investeringerne, så må den offentlige sektor også være en produktionssektor. Andre mekanismer er indgreb i selve produktionsvilkårene, og det er også indgreb i forbruget i form af tvungen forbrugsomlægning, oplagte ting netop omkring miljøteknologi og i forbindelse med energiinvesteringer. Det er de midler, man må være klar til at tage i brug, ellers kan det simpelt hen ikke lade sig gøre.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige, at jeg på en måde er enig med hr. Waldorff i, at vores nuværende krise kan tydes som kapitalismens krise. Det er problemet med, at den udstrakte privatkapitalisme har svært ved at komme igennem krisesituationer. Når det går opad, fremad, går det forholdsvis let, og derfor må man også være enig i, at der undertiden er brug for visse styringsmekanismer, men hidtil har man ikke kunnet finde disse nødvendige styringsmekanismer i den vestlige verden. På den anden side må vi sige, at modsætningen til denne økonomiske ideologi, om man vil, afskrækker os så meget, at trods dens til tider krisefremkaldende politik har vi intet andet valg end at prøve på at afbøde dens virkninger.

Lad mig så også sige til hr. Arne Melchior, som var bange for, at han skulle have fornærmet bl. a. mig i kristeligt folkeparti, at vi lader os ikke så let fornærme, men vi må da selvfølgelig sige, at hvis fødselstallet falder endnu mere, end det har gjort det sidste år, bliver der udsigt til en næsten selvdestruktiv holdning i befolkningen, og så må man selvfølgelig spørge sig selv: hvad er der galt i